

In 2016 vroegen we
*‘Oefen jij het vak wel
uit zoals het moet?’*

In 2026 vragen we
*‘Hoe wil jij als persoon
het vak uitoefenen?’*

Hoe is het allemaal begonnen?

Ruim 10 jaar geleden werkte ik voor mijzelf als architect. Ik had kort daarvoor een studie restauratie en monumentenzorg afgerond, met als doel daarmee een nieuwe weg in te slaan. Ik wilde onderzoek gaan doen en heb mij toen gespecialiseerd in de bouwhistorie. Daarnaast gingen mijn 3 kinderen studeren en het huis uit, ik merkte dat ik ook wel weer zin kreeg om iets heel nieuws te gaan doen. Een vriendin kende de toenmalige directeur van het Architectenregister. Op die manier is mijn naam gevallen voor de functie van coördinator BEP. De Wet op de architectentitel was net aangepast (2015, red.) en de beroepservaringperiode moest worden opgezet. In onontgonnen gebied iets opbouwen, vanuit niets iets maken, eigenlijk wat je als architect ook doet!

Hoe ‘af’ was de zelfstandige route toen jij begon?

We hadden een eigen website, maar verder lag er nog te weinig om te kunnen faciliteren. Ik moest mij wel behoorlijk inlezen in de wet, de regeling en wat eraan vooraf was gegaan, plus ik kwam in een hele andere werkomgeving terecht. De eerste commissieleden architectuur, Willemien van Duijn en Barbara Kuit, en de ondersteuning van ontwerper Ifke Brunings, waren onmisbaar. Samen hebben we de eerste BEP structuur neergezet, we vulden elkaar onderling goed aan en waren een hecht team. Een leuk aspect van die tijd

was dat we regelmatig overleg hadden met de andere aanbieders, PEP en de Academies van Bouwkunst, en met het onderwijsveld. We begonnen allemaal met iets nieuws, het was in die tijd echt pionieren.

Waar liep je in de beginfase het meest tegenaan, er was misschien enige weerstand uit het werkveld?

Inderdaad, vooral de afgestudeerden die precies op de grens zaten van de wetwijziging vroegen zich af waarom deze verandering noodzakelijk was en lieten hun ongenoegen daarover soms duidelijk blijken. De bureaus kregen daarnaast ook ineens een extra verantwoordelijkheid. De nieuwe regeling werd met argusogen bekeken. We konden ook niet direct op alle vragen antwoord geven die ons werden gesteld. We hadden immers nog geen historie of voorbeelden van hoe nuttig de beroepservaringperiode was voor kandidaten. In het begin was de PEP ook bekender, omdat het al langer bestond onder de naam ‘Het Experiment’. Nadat wij gaandeweg meerdere kandidaten kregen, en we vanuit eigen ervaring zagen wat de resultaten en de toegevoegde waarde waren, toen werd het natuurlijk makkelijker. Maar ik heb mij in het begin echt wel eens zorgen gemaakt, je moet je voorstellen dat we het eerste jaar slechts 2 gesprekken hadden. 10 jaar later zijn dit er gelukkig veel meer, inmiddels zitten we op circa 160 aanmeldingen per jaar en 350 kandidaat-commissie gesprekken!

Hoe heeft de zelfstandige route zich de afgelopen tien jaar ontwikkeld?

In het begin werkten we vooral met de eindtermen en de ervaring die opgedaan was. Nu kijken we ook naar de persoonlijke kwaliteiten die iemand heeft, hoe men denkt en reflecteert en hoe waardevol het spiegelen met de mentor is. Naast praktisch opgedane kennis van het vak, bevraag je de persoonlijke drijfveren en dromen. Elke kandidaat heeft iets anders nodig, de kracht van de zelfstandige route is dat wij dat ook kunnen leveren. De kandidaat staat aan het roer van zijn eigen route en wij bewegen mee. In een groep zal dit minder snel naar boven komen. Er wordt bij de BEP heel persoonlijk naar een kandidaat gekeken. Je bent allemaal ontwerper, maar niet iedereen ambieert hetzelfde of werkt op dezelfde manier. Ik ben dan ook van mening dat de zelfstandige route, naast een professionele ontwikkeling, je iets brengt in je eigen ontwikkeling. Dit kun je niet los van elkaar zien.

In 2015 is het volgen van de beroepservaringperiode officieel verplicht gesteld voor gediplomeerden, voordat zij de architectentitel kunnen voeren. De zelfstandige route beroepservaringperiode BEP is een individueel traject en kan ook in het Engels gevolgd worden.

Na het behalen van het certificaat beroepservaringperiode van BEP of PEP of het diploma van de Academie van Bouwkunst kan de titel worden ingeschreven in het architectenregister.

Wat zijn volgens jou belangrijke mijlpalen in de afgelopen 10 jaar geweest?

Als eerste denk ik aan de komst van de eerste niet-architect kandidaten. Ik had een groep al aangestelde commissieleden, die vol ongeduld zaten te wachten op de eerste kandidaten interieurarchitectuur of stedenbouw. Pas na 3 jaar kwamen de eersten. Dat was zeker een mijlpaal. Een andere mijlpaal is de groei van de architectuurcommissies, we hebben er nu maar liefst 4!

Covid was, óók voor de zelfstandige route, een mijlpaal. Zoals in het onderwijs en op de werkvloer werden ook bij ons ineens gesprekken online en op afstand mogelijk. Waar voorheen een halve dag gereserveerd moest worden voor een gesprek van 45 minuten op het kantoor in Den Haag, hoefde dit nu niet meer dan een uur van een ieder te kosten. Zowel voor de kandidaat als voor de mentor gaf dat veel meer mogelijkheden.

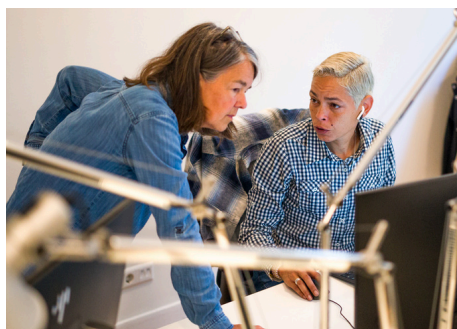
Wat heeft de zelfstandige route betekend voor de toegankelijkheid van het beroep?

De beroepsgroep krijgt een vollediger ontwerper terug. Iemand met eigen, zelfbewuste denkbeelden en dat is van meerwaarde voor de bureaus en de werkomgeving. Tijdens de zelfstandige route wordt de kandidaat zelf steeds meer bewust van de sterke én zwakke kanten en hier kan de werkgever zijn voordeel mee doen.

De methode zorgt ervoor dat je zelf moet gaan onderzoeken, je wordt uitgedaagd jezelf te bevragen. Het traject van de BEP sluit dan ook goed aan binnen de veranderingen in het werkveld, je leert je aan te passen en flexibel te bewegen in het proces van de opdrachten die steeds wijzigen.

Hoe heb jij de kandidaten de afgelopen jaren zien veranderen?

De focus ligt steeds meer op duurzaamheid, circulariteit en biobased. Tegelijkertijd zie ik ook een soort van

Marilou aan het werk op het kantoor van het Architectenregister, facilitator van de zelfstandige route beroepservaringperiode.

'De spin in het web zijn en het werken met jonge vakgenoten vind ik het leukste. Het vak is altijd in beweging en de BEP dus ook!'

Marilou heeft heel wat certificaten aan kandidaten uitgereikt gedurende haar BEP periode.

'struggle' bij de kandidaten om deze nieuwe aspecten van ontwerpen vorm te geven en daadwerkelijk te realiseren in het contact met bijvoorbeeld een aannemer en opdrachtgever. Die stap is echt nodig en je merkt dat architecten hier duidelijk al veel verder in zijn.

Als je terugkijkt, waar ben je het meest trots op?

Onlangs zocht een architect uit zichzelf contact met ons. Hij vertelde zo onder de indruk te zijn van de persoonlijke ontwikkeling van mensen na het volgen van de BEP, dat hij nu bij het aannemen van nieuwe medewerkers de voorkeur geeft aan personen die de BEP hebben gevolgd of bereid zijn te volgen. Dat is een mooi compliment en een bevestiging dat we op de juiste weg zijn.

Ik moet zeggen dat het inwerken van de nieuwe manager BEP, architect Naomi Schiphorst, en met haar reflecteren op het hele werkproces mij ook een goed gevoel geeft. Het opzetten van de BEP in de afgelopen jaren was een mooie 'klus', nu breekt een nieuwe fase aan.

Wat is typisch 'Marilou' in wat we terugzien in de BEP?

Je acteert vanuit de wet en ik ben als architect gewend om vanuit kansen te denken en te handelen. Zo van: er is altijd een andere weg om toch een doel

te bereiken. Maar soms kon dat gewoon niet in mijn hoedanigheid als coördinator BEP. Daarvan heb ik geleerd, en ook hoe het is om op een kantoor te werken, met collega's met verschillende taken en achtergronden. Dat is voor mij echt een verrijking geweest.

De waarde die ik er persoonlijk in heb proberen te brengen, is het kijken naar de persoon en met hem of haar mee te bewegen. Laat iedereen in zijn waarde en zorg voor vrijheid. Een voorbeeld hiervan is, laat de modules vrij bepalen en laat de persoon zelf kiezen wat ze aan bij- en nascholing willen doen.

Wat ga je het meeste missen?

Het contact met de jonge generatie ontwerpers. Zij hebben inspirerende plannen om de omgeving socialer en gezonder te maken. Ik heb in hen veel vertrouwen. Ik ga de komende tijd onder meer in mijn woonplaats Gouda historisch onderzoek doen met een jonge architect, ik blijf dat contact zeker opzoeken!

Tot slot, wat wil je je opvolger Naomi meegeven?

De kwaliteit van het gesprek tussen commissie en kandidaat is het allerbelangrijkste, dat is wat we doen, daar gaat het om!